
SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for Det juridiske fakultet

Møtedato:
09.06.2023

Sak:

Oppfølging av utdanningsmeldingen 2022

Innstilling til vedtak:

1. Fakultetsstyret tar Utdanningsmeldingen 2022 til etterretning.
2. Fakultetsstyret vedtar prioriterte tiltak for fakultetets videre studiekvalitetsarbeid i henhold til gjennomgangen i dette saksfremlegget, med eventuelle endringer som fremkommer i møtet.

Bakgrunn:

Utdanningsmeldingen 2022 for Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet (heretter omtalt som Utdanningsmeldingen) er den andre meldingen etter at universitetsstyret i 2019 vedtok det nye kvalitetssystemet for UiT. Utdanningsmeldingen bygger på et mangfold av kilder, hvor resultater i NOKUTs Studiebarometer, fakultetenes kvalitetsmeldinger for 2022 og etterfølgende dialogmøter med universitetsledelsen er sentrale. Formålet er blant annet å informere fra studieprogramnivået og opp til universitetsstyret, slik at universitetsstyret best mulig kan ivareta sitt strategiske og overordnede ansvar for UiTs systematiske utdanningskvalitetsarbeid. Utdanningsmeldingen følger også opp formelle krav gitt gjennom ulike styringsparametere og utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet, i nasjonale forskrifter og gjennom tilsynsmyndigheten NOKUT. Utdanningsmeldingen 2022 gir en status av utdanningskvalitetsarbeidet ved UiT, der oppmerksomheten denne gangen rettes mot fire tematikker: Det systematiske kvalitetsarbeidet, åpen utdanning, internasjonalt samarbeid og gjennomstrømming på ph.d.-utdanningene. Med bakgrunn i fakultetenes kvalitetsmeldinger, dialogmøter mellom universitetsledelse og fakultet fra våren 2022 og resultater fra blant annet Studiebarometeret¹, SHoT-undersøkelsen² og Underviserundersøkelsen³, presenteres en oppsummering av situasjonen innenfor disse fire områdene per tid. Utdanningsmeldingen for UiT ble behandlet av universitetsstyret den 02.02.2023, og er lagt ved i sin helhet (jf. *vedlegg 1*).

¹ NOKUTs årlige studentundersøkelse, <https://www.studiebarometeret.no/no/>

² Studentenes helse- og trivselsundersøkelse, <https://studenthelse.no/>

³ NOKUTs underviserundersøkelse, <https://www.nokut.no/studiebarometeret/underviserundersokelsen/>

Fakultetene fikk oversendt Utdanningsmeldingen den 13.03.2023, med en oppsummering av de områder og tiltak der fakultetene er utpekt som ansvarlig enhet for gjennomføring:

Det systematiske kvalitetsarbeidet

1. Fakultetene skal i forbindelse med innføring av nytt sak- og arkivsystem påse at det utarbeides egne rutiner for gjennomføring og dokumentasjon av kvalitetsdialogen på alle nivåer. Merk at dette ikke kan gjennomføres før UH Sak innføres høsten 2023.⁴
2. Alle studieprogram skal innføre mentorordninger til sine studenter.
3. Det er ønskelig at organisasjonen i større grad tar tak i felles utfordringer og legge til rette for erfaringsdeling på tvers av fakultet. Derfor bes fakultetene å lage en bedre oversikt over konkrete utfordringer som avdekkes i tilknytning til og på de enkelte studieprogrammene.

Internasjonalisering

1. Fakultetene skal sørge for at en internasjonal utvekslingskomponent er godt integrert i alle studieprogram. Studieprogrammene på bachelor- og masternivå skal være koblet til faglig kvalitetssikrede utvekslingsavtaler og i størst mulig grad inneholde forhåndsgodkjente utvekslingspakker der emner, praksis eller hele internasjonale semestre inngår.

Gjennomstrømning på ph.d.-utdanningene

1. Mentorordninger for ph.d.-kandidater innføres på alle fakulteter i løpet av 2023.
2. I denne utdanningsmeldingen ligger det en kunnskapsoppsummering på frafall/gjennomstrømning på ph.d.- utdanninger og mulige tiltak for å bedre gjennomstrømningen. Fakultetene forventes å gå gjennom dette for å se om det er noen tiltak som kan være nyttige.

Områder og tiltak som omfatter de studieprogram Studieutvalget (SU) har ansvar for; Rettsvitenskap – master (IMA-JUS), Law of the Sea – master (LLM) og Environmental Law – master (NOMPEL) ble behandlet i møte 30.05.2023 (vedlegg 2). Områder og tiltak som omfatter fakultets ph.d.-program i rettsvitenskap ble behandlet i Forskningsutvalget (FU) i møte 22.05.2023 (vedlegg 3).

I bestillingen fra universitetsstyret heter det at det forventes at enhetene tilpasser og konkretiserer de foreslåtte tiltakene til lokale forhold, vurderer hvordan disse skal følges opp og utarbeider fakultetsspesifikke tiltak som møter de utfordringene som identifiseres i meldingen. Tiltakene skal behandles i enhetens fakultetsstyre, og bør inkluderes i enhetens langtidspaner. Vi gjør oppmerksom på at det i Utdanningsmeldingen ikke er stilt krav om når tiltakene skal være gjennomført, men at enhetene ble bedt om å være forberedt på å drøfte bestillingene i dialogmøte med universitetsledelsen våren 2023.

Fakultetsstyret bes i denne sak om å vedta forslag til fakultetsspesifikke tiltak for oppfølging av Utdanningsmeldingen.

Utdanningsmeldingen 2022 - Studieutvalgets overordnede observasjoner

Utdanningsmeldingen er omfattende og detaljrik, og dataene og analysene som presenteres er ment å danne et utgangspunkt for videre analyser ved fakultetene – slik denne saken legger opp til. Utover de særskilte oppfølgingspunktene som behandles i detalj i det følgende, merker vi oss at Utdanningsmeldingen fokuserer særlig på *åpen utdanning*, med fokus på digital undervisning,

⁴ På det nåværende tidspunkt er antatt innføringstidspunkt for nytt sak/arkiv-system, UH sak, våren 2024.

fleksibilisering av utdanningstilbud, utdanningsfaglig digital kompetanse, samarbeid og bruk og deling av åpne læringsressurser. Utdanningsmeldingen 2022 konkretiserer ingen oppfølgingspunkter tilknyttet åpen utdanning på nåværende tidspunkt, men vi anser det likevel relevant å knytte noen overordnede kommentarer til dette.

I Kvalitetsmelding utdanning 2022 har vi redegjort for hvorvidt studietilbudene ved Det juridiske fakultet er egnet for fleksibilisering. Basert blant annet på erfaringene med digital undervisning under pandemien, erfarer vi at både studenter og undervisere ved juridisk fakultet mener læringsutbyttet blir bedre når undervisningen gjennomføres fysisk med oppmøte på campus. Studiene våre er basert på aktiv samhandling både mellom studentene, og mellom studentene og fakultetets ansatte. Dette er nødvendig for å sikre at studentene våre skal oppnå de kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse som fremgår av fakultetets studieplaner og emnebeskrivelser, og for å gjøre kandidatene våre i stand til å være med på å utvikle og forme samfunnet vårt og svare til det samfunnet i fremtiden trenger. Det stilles store krav til aktiv deltakelse fra studentene i undervisningen, og til studentenes egenaktivitet, gjennom både frivillige øvinger, men også gjennom flere obligatoriske muntlige og skriftlige elementer som må gjennomføres for å få gå opp til eksamen. I tillegg kommer bruk av fakultetets fysiske læringsmiljø som fakultetets egen rettsal. Våre studier bygger med andre ord på en forutsetning om campus-tilstedeværelse og deltakelse i fysisk undervisning.

Selv om master i rettsvitenskap er en integrert mastergrad som ikke er egnet som åpen utdanning, legger vi til rette for fleksibilitet innenfor rammene for utdannelsen, og for mer deling mellom de juridiske fakultetene. Fra høsten 2023 vil vi eksempelvis tilby et heldigitalt spesialfagsemne i urfolksrett ([JUR-3605 Indigenous Peoples' Rights](#)). Fakultetet jobber også for å kunne tilby felles valgemner på femte studieår sammen med de juridiske fakultetene ved Universitetet i Oslo og Universitetet i Bergen.

Utdanningsmeldingen 2022 - Forskningsutvalgets overordnede observasjoner

Den nasjonale styringsparameteren for ph.d.-utdanningene gjelder gjennomføring innen seks år. Utdanningsmeldingen viser tidlig i kapittel 5 til at UiTs resultater for gjennomstrømming på ph.d.-studiet har variert mye siden Kunnskapsdepartementet begynte å måle gjennomføring på ph.d.-studiet i 2011, men at UiT i alle år har ligget under snittet for sektoren. Det beskrives hvordan UiT har jobbet med ulike tiltak for økt gjennomstrømming de seneste årene. I tillegg lister Utdanningsmeldingen en rekke prioriterte tiltak for UiT.

Utdanningsmeldingen kapittel 5 tar opp utenlandske forskningsbaserte forslag til tiltak angående utfordringene med gjennomstrømming. Disse er grunnlag for de forslagene som listes opp i Utdanningsmeldingens pkt. 5.7.1. og som fakultetene er bedt om å vurdere.

Oppfølging av prioriterte tiltak i Utdanningsmeldingen 2022

Hvert av de tre prioriterte områdene i bestillingen fra universitetsledelsen til fakultetet gjennomgås fortløpende i det følgende med en kort beskrivelse av status ved fakultetet, samt en nærmere vurdering av hvorvidt pågående aktivitet bør videreføres, eller om det er behov for å justere, videreutvikle eller forbedre. Gjennomgangen for hvert område avsluttes med forslag til fakultetsspesifikke tiltak for videre oppfølging (jf. bestillingen fra universitetsledelsen).

A. Tiltak der fakultetene er utpekt som ansvarlig enhet for gjennomføring - Det systematiske kvalitetsarbeidet

1. Fakultetene skal i forbindelse med innføring av nytt sak- og arkivsystem påse at det utarbeides egne rutiner for gjennomføring og dokumentasjon av kvalitetsdialogen på alle nivåer. Merk at dette ikke kan gjennomføres før UH Sak innføres høsten 2023.

Behandling av rutiner for gjennomføring og dokumentasjon av kvalitetsdialog utsettes fordi innføring av UH Sak er utsatt til 2024.⁵

2. Alle studieprogram skal innføre mentorordninger til sine studenter.

Fakultetet har over flere år hatt et særlig fokus på førsteårsstudentene, blant annet i det første Fyrårprosjektet *Kompetanse og læringsutbytte*, som pågikk i perioden 2015-2017. Vi anses her som et foregangsfakultet ved UiT, og har som kjent allerede i mange år hatt og kontinuerlig videreutviklet en mentorordning i Masterprogrammet i rettsvitenskap, navngitt som «Begynnerkollokvieordningen» hvor studiemestring, sosial og faglig integrering er i fokus. Fakultetet har svært gode erfaringer med Begynnerkollokvieordningen og studentene gir veldig gode tilbakemeldinger. Især framheves det som positivt at ordningen starter opp før annen undervisning, og dermed skaper en trygg faglig og sosial ramme.

Begynnerkollokvieordningen involverer også de vitenskapelig ansatte. Det er vitenskapelig ansatte (avdelingsleder for 1. avdeling) som intervjuer søkere og bestemmer «inntakskvaliteten» på mentorene (som er viderekommende studenter), som har et grundig opplæringsprogram med Begynnerkollokvielederne, som utarbeider omfattende lærerveiledninger og studentmateriale, og som evaluerer og forbedrer ordningen på grunnlag av evaluering fra Begynnerkollokvielederne og studentene. Dette er altså ikke en ordning som er overlatt til studentene og/eller administrasjonen, selv om den riktig nok har administrativ støtte.

I tillegg til Begynnerkollokvieordningen har fakultetet også et digitalt innføringskurs, som starter studentenes prosess med å bli studieklare allerede før de ankommer UiT. Nye studenter får her en velkomst av dekan med omvisning i undervisningslokalene og intervju med viderekommende studenter som deler erfaringer om hvordan det er å være jusstudent i Tromsø. Videre formidles hvordan studiet er bygd opp, forventninger og krav som stilles til studentene, samt innføring i juss og metode. Vitenskapelig ansatte er involvert også i dette kurset. Hensikten med innføringskurset er blant annet å motivere studentene til studiestart, skape en «vi-følelse», avklare forventninger, minske overgangen fra videregående skole til universitet, og legge til rette for et godt læringsmiljø.

Begynnerkollokvieordningen og det digitale innføringskurset tilbys for masterprogrammet i rettsvitenskap, men inkluderer ikke studentene på studieprogrammene LLM og NOMPEL. Egne mentorordninger er så langt ikke etablert for disse studieprogrammene. Disse studieprogrammene har også ulike behov når det gjelder innholdet i en mentorordning.

Studentene på NOMPEL, kommer til Tromsø i programmets 3. og 4. semester. Dermed er disse studentene allerede viderekommende studenter på sitt studieprogram når de kommer hit, og har også etablert et sosialt og faglig miljø innad i kullet. Det er derfor slik vi ser det ikke behov for å etablere et mentorprogram for disse studentene, sett opp mot formålene med mentorordningen slik det er beskrevet i Retningslinjer for mentorordninger for førsteårsstudenter ved UiT.

⁵ Kunngjøring på UiTs intranettsider: https://intranett.uit.no/vis-tavla?p_document_id=811269

For LLM stiller spørsmålet om mentorordning seg litt annerledes. For mange av studentene er dette deres første møte med å studere juss i Norge, og det er i større grad behov for å lære hvordan de skal bli studenter i Norge. LLM-programmet er imidlertid et kortvarig studieprogram som gjennomføres på ett studieår, hvor forrige kull er ferdig idet neste kull begynner. For dette programmet er det dermed vanskelig å dra nytte av erfarne studenter som veileder for nye studenter.

LLM-programmet er for øvrig et studieprogram med et relativt lavt antall studenter (12-20 studenter), som følges opp tett både faglig og administrativt, samt i ulike aktiviteter som bidrar til inkludering i studieprogrammene. Noen av oppgavene og rollene som vanligvis ivaretas gjennom mentorordningen, ivaretas særskilt av studieprogramansvarlig, som eksempelvis legger til rette for sosial integrering, ved at studentene inviteres på felles pizzakveld for studenter og undervisere tidlig i første semester. Det er også et særskilt fokus på akademisk skriving, og eget skrivekurs hvor studentene får innføring og praktisk trening i hvordan man skriver rettsvitenskapelige besvarelser. Det jobbes i tillegg aktivt for at studentene ved LLM-programmet i havrett skal inkluderes i det sterke fagmiljøet ved Norsk Senter for Havrett (NCLOS), herunder gjennom uformelle “meet-and-greet” med de ansatte ved senteret, ved deltakelse på faglige konferanser som arrangeres av senteret og liknende. Idet kullet er av begrenset størrelse, og alle studentene er tilreisende, opplever vi stor grad av faglig og sosial inkludering innad i studieprogrammet. Programmet har for øvrig blitt evaluert av en ekstern komité høsten 2022, og Studieutvalget arbeider for tiden med å følge opp komitéens anbefalinger også omkring oppfølging av læringsmiljøet på studiet.

Studentene inkluderes også i Juridisk studentutvalg (JSU) sitt arbeid, og i tillitsvalgtordningen ved fakultetet, herunder tillitsvalgtopplæringen til JSU som går på tvers av alle studieprogram ved fakultetet. Studenter på LLM i havrett som jobber med masteroppgaven på studiet har videre tilgang til studentkontorer på samme måte som studentene ved våre andre masterprogram, og deler kontorgang med disse på tvers av studieprogramtilhørighet.

På denne bakgrunn foreslås følgende tiltak:

- Lage et digitalt innføringskurs for studenter på LLM-programmet i havrett, med utgangspunkt i modellen for det digitale innføringskurset som tilbys for master i rettsvitenskap. Hele eller deler av innføringskurset kan også tilgjengeliggjøres for studenter ved NOMPEL-programmet, selv om de ikke er å anse som førsteårsstudenter i denne forstand. Et slikt innføringskurs bør i hovedsak utvikles av studieprogramleder, i samråd med prodekan for utdanning.
- Arbeidsgruppen som skal jobbe med videreutvikling av LLM-programmet i havrett, på bakgrunn av rapport for periodisk evaluering, gis også i mandat å komme med innspill til hvordan en mentorordning for programmet bør designes, for å på best mulig måte ivareta studentenes behov særlig i første semester.

3. Det er ønskelig at organisasjonen i større grad tar tak i felles utfordringer og legge til rette for erfaringsdeling på tvers av fakultet. Derfor bes fakultetene å lage en bedre oversikt over konkrete utfordringer som avdekkes i tilknytning til og på de enkelte studieprogrammene.

Dette oppfølgingspunktet forstås ikke som en forespørsel om redegjørelse for hvilke konkrete utfordringer som avdekkes i tilknytning til de enkelte studieprogrammene, men som en bestilling på at 1) fakultetene må ha faste prosedyrer og system for å fange opp og holde oversikt over konkrete utfordringer som avdekkes i tilknytning til og på de enkelte studieprogrammene, og 2) at disse er egnet for erfaringsdeling.

Fakultetet har gode rutiner for å kartlegge og dokumentere konkrete utfordringer som avdekkes i tilknytning til og på de enkelte studieprogrammene, noe som kommer til syne gjennom årlige studieprogram- og kvalitetsrapporter som årlig legges frem for SU/FU ved utgangen av studieåret.

I notat fra Seksjon for forskning og utdanningskvalitet⁶ 2022 konstateres det at det skal implementeres egne utviklingsplaner for alle studieprogram ved UiT, og at det vil bli utarbeidet en felles mal for slike planer. Fakultetet har til hensikt å implementere utviklingsplaner for alle aktuelle studieprogram fra studieåret 2023/2024, og disse vil erstatte de tidligere studieprogramrapportene. Det synes derfor naturlig å vise til disse utviklingsplanene for oversikt over konkrete utfordringer knyttet til de enkelte studieprogram.

Fra fakultetets side etterlyses imidlertid en egnet plattform for erfaringsdeling mellom de ulike fakultetene.

Utover dette mener fakultetet at det er behov for å kartlegge og dele erfaringer om utfordringer som ikke nødvendigvis gjør seg gjeldende kun for de enkelte studieprogram, men derimot synes å gjøre seg gjeldende på et mer overordnet nivå for flere av fakultetets studieprogram. Eksempler på slike utfordringer kan være mangel på felles opplæring i evalueringsmetodikk, eller mangel på felles opplæringsdel (“grunnpakke”) for studieadministrativt ansatte. For tverrfakultær erfaringsutveksling om overgripende utfordringer er det behov for at det etableres en plattform for erfaringsdeling felles for organisasjonen, utover utviklingsplanene.

På denne bakgrunn foreslås følgende tiltak:

- Det utarbeides utviklingsplaner for de enkelte studieprogrammene som blant annet belyser konkrete utfordringer knyttet til studieprogrammet. Utviklingsplanene skal også identifisere tiltak som skal iverksettes for å imøtegå utfordringene.

B. Internasjonalisering

1. Fakultetene skal sørge for at en internasjonal utvekslingskomponent er godt integrert i alle studieprogram. Studieprogrammene på bachelor- og masternivå skal være koblet til faglig kvalitetssikrede utvekslingsavtaler og i størst mulig grad inneholde forhåndsgodkjente utvekslingspakker der emner, praksis eller hele internasjonale semestre inngår.

UiT har vedtatt en ny strategi Eallju – Drivkraft i nord, som gjelder til 2030, og Fakultetet har utarbeidet en strategisk handlingsplan for perioden 2023-2026 i tråd med strategien. UiTs strategi fremhever en rekke store samfunnsutfordringer vårt moderne samfunn står ovenfor, som utfordrer både nasjonale og internasjonale rettssystemer, og krever et fremtidsrettet utdanningstilbud. Fakultetet vil derfor fortsette arbeidet med å sikre at studentene gjøres kjent med både nasjonale og internasjonale rettslige perspektiver.

Et systematisk og grundig arbeid med internasjonalisering i utdanningene har vært prioritert ved Det juridiske fakultet i mange år. Fakultetets arbeid kan inndeles i to hovedkategorier. Det ene er å sørge for at alle studieprogrammene er internasjonalt orienterte eller har internasjonale innslag, og at det er lagt til rette for et internasjonalt læringsmiljø. Det andre er å arbeide for å nå nasjonale og egne mål om å øke antall utvekslingsstudenter, både ut- og innreisende. Disse målsettingene er nærmere utdypet og konkretisert i fakultetets Handlingsplan for mobilitet 2019-2022 (sak [SU 52/19](#)). SU mottok en orienteringssak om fakultetets målsetning for internasjonalisering senest i

⁶ ePhorte 2020/7246-14, *Utviklingsplaner og studieprogramevaluering – en oppklaring*

juni 2022 (sak [SU 21/22](#)), og en oppdatering på arbeidet i Rapport om utdanningsvirksomheten i 2022 (sak [SU 03/23](#) med tilhørende sak [FS 11/23](#)).

I overnevnte handlingsplan for mobilitet for perioden 2019-2022 ble det fremmet et mål om at minst 25 % av fakultetets masterstudenter skulle ha utveksling som del av sitt studieløp i løpet av perioden. Dette ble ansett å være en realistisk målsetning da fakultetsstyret vedtok planen i 2019, og i overkant av 20 % av studentene på masterstudiet i rettsvitenskap på dette tidspunktet reiste på utveksling. I tillegg startet det første kullet med studenter på fellesgradsprogrammet NOMPEL høsten 2019, som også bidro til å høyne tallene.⁷ Som følge av koronapandemien var det en periode en stagnasjon i arbeidet med internasjonalisering, men antallet ut- og innreisende utvekslingsstudenter viser nå at vi igjen er på nivå som før pandemien.⁸

Fakultetet har nå 41 utvekslingsavtaler for det femårige masterprogrammet og to avtaler for LLM-programmet, i tillegg til samarbeidet om NOMPEL med Uppsala Universitet og University of Eastern Finland hvor fellesgradsstudentene regnes med i antallet utvekslingsstudenter. Utvekslingsavtalene er faglig forankret og kommer vanligvis i stand som følge av eksisterende forskningssamarbeid. Ved inngåelse og fornying av avtaler sørges det for at partnerinstitusjonen tilbyr emner som møter de faglige kravene som våre studieprogram stiller. Studieplanen for masterstudiet i rettsvitenskap er tilpasset slik at studentene gjennomfører sine valgemner når de reiser på utveksling i den valgfrie delen av studieprogrammet. Dette gir fleksibilitet og forutberegnelighet og gjør godkjenning av utdanningen tatt i utlandet enkelt både for studentene og fakultetet.

Flere av punktene i handlingsplanen er fulgt opp siden 2019. Dette gjelder vedlikehold av eksisterende samarbeid og utvekslingsavtaler, oppbygging av en relevant og etterspurt portefølje av engelskspråklige spesialfag, utvikling av god informasjon til studentene om utvekslingstilbudet og den administrative støtten i den forbindelse, samt å oppnå et tettere samarbeid med UiTs fellestjenester om en enklest mulig søknads- og opptaksprosess for studentene. Av konkrete tiltak kan nevnes opprettelse av nye spesialfag, innføring av konseptet «utvekslingssnakk» - et møtepunkt om utveksling for studenter og ansatte, og det at fakultetet har fått sin egen kontaktperson ved Seksjon for internasjonalt samarbeid ved UiT som vi samarbeider svært godt med og som bidrar til å sikre god administrativ støtte (sak [SU 03/23](#) med tilhørende sak [FS 11/23](#)).

En del studenter ved Det juridiske fakultet er i en livssituasjon som innebærer at de ikke har anledning til å reise på utveksling. For disse arbeider vi særlig med å markedsføre muligheten for å fullføre hele eller deler av femte studieår av masterstudiet i rettsvitenskap som et internasjonalt studieår eller internasjonalt semester, ved eget fakultet. Dette kan de gjøre enten ved å skrive en stor internasjonal masteroppgave på engelsk (60 studiepoeng), eller kombinere internasjonale valgemner (30 studiepoeng) med en internasjonal eller norsk skrevet masteroppgave (30 studiepoeng). De internasjonale emnene er valgbare for fakultetets innreisende utvekslingsstudenter, og økt antall norske studenter som velger disse emnene vil altså kunne bidra til bedre integrering mellom internasjonale utvekslings- og norske studenter.

Vi jobber også for å etablere smidige løsninger hvor studenter ved master i rettsvitenskap kan dra nytte av vårt internasjonalt orienterte LLM-program i havrett (90 studiepoeng). Studentene har anledning til å søke seg inn på LLM i havrett, som avvikles over ett kalenderår, og hvor deler kan godkjennes som del av masterstudiet i rettsvitenskap. I samarbeid med de juridiske fakultetene i

⁷ Opprettet av Universitetsstyret den 25.10.2018 i sak S 29/18.

⁸ Se [Database for statistikk om høyere utdanning \(DBH\)](#)

Oslo og Bergen pågår det for tiden et utredningsarbeid for å vurdere hvor mye av det faglige innholdet fra en gjennomført LL.M grad som skal kunne godkjennes, også når denne tilbys av egen institusjon.

Handlingsplanen for mobilitet nevner videre flere tiltak som kan bidra til å skape internasjonalt orienterte utdanninger og læringsmiljø ved fakultetet. Herunder fremgår det at engelskspråklig litteratur skal vurderes i fag hvor slik litteratur er best egnet, samt at det skal tilrettelegges for at studentene kan få anledning til å trene opp og bruke sine engelskkunnskaper i faglig sammenheng. I de kommende år vil vi i større grad innføre innslag av engelskspråklig pensum og engelskspråklig undervisning også på 1-4 studieår, for å vedlikeholde og videreutvikle språkferdighetene studentene har med seg fra videregående skole. Dette er i tråd med praksis ved de juridiske fakultetene i Oslo og Bergen.

Fakultetet ønsker også å styrke og videreutvikle samarbeidet om fellesgraden i miljørett (NOMPEL), med Uppsala Universitet og University of Eastern Finland, herunder gjennom å styrke lærersamarbeid og lærermobilitet på tvers av institusjonene. Dette er i tråd med UiTs målsetning om å rette fokus på at ansatte i større grad krediteres for internasjonal mobilitet og deltakelse i ressurskrevende internasjonale samarbeids- og partnerskapsprosjekter. For NOMPELs vedkommende legges det til grunn at økt lærersamarbeid naturlig vil etterfølges av større grad av lærermobilitet, og også kunne generere koblinger på forskningssiden. For å tilrettelegge for dette, vil fakultetet i første omgang arbeide for å få i stand en felles lærersamling i løpet av studieåret 2023/2024. Det har tidligere vist seg utfordrende å arrangere en slik samling fysisk, idet underviserne er tilknyttet en rekke ulike læresteder, og reisen mellom institusjonene er tidkrevende.

På denne bakgrunn foreslås følgende tiltak:

- Fakultetet fortsetter sitt systematiske og grundige arbeid med internasjonalisering i utdanningene, ved å vedlikeholde eksisterende utvekslingsavtaler, og etablere flere nye utviklingsavtaler.
- Fakultetet jobber for å integrere mer engelskspråklig litteratur og undervisning på 1.-4. studieår, i de emner hvor dette er naturlig, eksempelvis folkerett, EU/EØS-rett, menneskerettigheter, komparativ rett mv. Det bør være internasjonale komponenter på hvert studieår, for å holde ved like og videreutvikle studentenes språkkompetanse.
- Det arbeides med partneruniversitetene for å forsøke å avholde en felles lærersamling for undervisere tilknyttet NOMPEL - UiT, Uppsala Universitet og University of Eastern Finland - i løpet av studieåret 2023/2024.

C. Gjennomstrømning på ph.d.-utdanningene

1. Mentorordninger for ph.d.-kandidater innføres på alle fakulteter i løpet av 2023.

Det juridiske fakultet opprettet mentorordning for doktorgradskandidatene allerede våren 2022⁹, med oppstart høsten 2022 (vedlegg 4). Alle kandidatene som har hatt oppstart på ph.d.-programmet etter at mentorordningen trådte i kraft har blitt tildelt hver sin mentor, og det har blitt gjennomført tre felles mentormøter i tillegg til årlig seminar på Sommarøy. Forskningsadministrasjonen var med i programmet på Helsefakultetets veiledersdag 15. mars 2023 og informerte om vårt mentorprogram og delte av tidlige erfaringer som kan tenkes å være til nytte for Helsefakultetets arbeid med en tilsvarende mentorordning.

⁹ Sak [FU 19/22](#)

Fakultetet vurderer at det er for tidlig å evaluere ordningen, men retningslinjene ble justert i januar 2023 på bakgrunn av tidlige erfaringer fakultetet hadde gjort seg om krav til aktuelle mentorer.¹⁰ Fakultetet planlegger å evaluere mentorordningen for ph.d.-programmet i rettsvitenskap høsten 2024.

2. I denne utdanningsmeldingen ligger det en kunnskapsoppsummering på frafall/gjennomstrømning på ph.d.- utdanninger og mulige tiltak for å bedre gjennomstrømningen. Fakultetene forventes å gå gjennom dette for å se om det er noen tiltak som kan være nyttige.

Nedenfor er en liste over potensielle tiltak nevnt i Utdanningsmeldingen pkt. 5.7.1.:

Forskningsbaserte mulige tiltak	Fakultetets vurderinger
- å satse på introduksjonsprogram som inkluderer framtidige karrieremuligheter, aktuelle økonomiske vilkår og kunnskap rundt kandidatens arbeidsmiljø/studiemiljø.	Dette jobber vi med som en del av kurset JUR-8001 samt gjennom oppstartsamtaler.
- det må tilstrebes at de nyansatte kandidatene kommer i inkluderende forskningsmiljøer, slik at de får mer trygghet i starten når de er mest usikre.	Alle våre nyansatte doktorgradskandidater blir inkludert i forskergrupper, i tillegg til at de har en oppstartsamtale med prodekan for forskning samt blir tildelt en mentor (som er en mer erfaren doktorgradskandidat)
- legge til rette for bedre balanse mellom arbeid og familie/fritid og være mer bevisst på den totale arbeidsbelastningen	Dette er ett av temaene vi ønsker å fortsette med på det årlige ph.d.-seminaret (som er en del av mentorprogrammet). Vi oppfordrer våre forskere til å delta på nettbaserte time management kurs som bla. UiB arrangerer.
- dempe søkelyset på individualitet og konkurranse og heller finne plasser for anerkjennelse og bekreftelse slik at kandidatene «vokser» seg inn i sin (framtidige) rolle	Hvert år arrangerer fakultetet skrivekurs både på norsk (i vårsemesteret) og engelsk (i høstsemesteret) som skal hjelpe doktorgradskandidatene med å dele sine tekster og kommentere andres tekster, og dermed skape et konstruktivt miljø.
- passe på at kvinner ikke tar på seg mer av de løpende oppgavene enn menn og dermed får mindre tid til avhandlingsarbeidet.	Det bør kommuniseres tydelig både på medarbeidersamtaler og de semestervise dialogmøtene at doktorgradskandidatene ikke bør ta på seg mer undervisning enn pliktarbeidet tilsier.
- hindre faglig ensomhet ved å hjelpe til med å finne noen å samarbeide med, internt eller eksternt med tilsvarende fagområde/problemstillinger, og/eller legge til rette for kollegaveiledning.	Dette arbeider vi med gjennom forskergruppemedlemskapet, samt gjennom nasjonale doktorandseminarer som tilbyr muligheten til å skape nettverk med andre doktorgradskandidater som

¹⁰ Sak [FU 10/23](#)

	jobber med samme fagområder/problemstillinger
- legge til rette for andre tilgjengelige samtalepartnere i forhold til for eksempel stress, psykisk helse og andre utfordringer i arbeidshverdagen, som ikke er veileder, instituttleder eller nære kolleger. For eksempel gjennom samtaleressurser og stressmestringskurs.	Doktorgradskandidatene må allerede i oppstartssamtaler få informasjon om bedriftshelsetjenesten Hemis. Fakultetet bør fortsette å involvere bedriftshelsetjenesten i det årlige mentorseminaret.

Av de 16 doktorgradskandidatene som har disputert ved fakultetet fra 2019 til d.d., fullførte 15 på normert tid. Situasjonen i dag er at det er flere tilfeller av forsinkelser hos fakultetets doktorgradskandidater. Fakultetets antall stipendiater er relativt lavt. Derfor vil noen få tilfeller av frafall og/eller forsinkelser få store konsekvenser for gjennomsnittet og beregnede prosentandeler. Fakultetet har god oversikt over våre kandidater, og ser ikke noe ensartet årsakssammenheng for forsinkelser som har oppstått.

Ph.d.-programmet i rettsvitenskap skal eksternevalueres i periodisk evaluering i løpet av 2023¹¹. Det kan etter denne evalueringen dukke opp forslag til tiltak som kan bedre gjennomstrømmingen.

Fakultetet har frem til nå arrangert veiledersamlinger hver vår i forbindelse med RESULTS kurs om veilederopplæring. Fakultet ønsker å arrangere veiledersamlinger for veilederne på ph.d.-programmet hvert semester, der vi også inviterer de eksterne veilederne. Et av temaene for ph.d.-veiledersamlingene skal være eventuelle aktuelle problemstillinger og tiltak angående gjennomstrømmingen

Basert på fakultets vurderinger av mulige tiltak nevnt ovenfor, foreslås følgende konkrete nye tiltak, i tillegg til videreføring av dagens rutiner og tiltak:

- Fakultetet evaluerer mentorordningen for ph.d.-programmet i rettsvitenskap høsten 2024
- Informasjon om bedriftshelsetjenesten Hemis angående samtaler om personlige utfordringer i arbeidshverdagen deles til nyansatte stipendiater.

Tore Henriksen
dekan

Øyvind Edvardsen
fakultetsdirektør

Saksbehandlere:
Lene Emilie Øye, konstituert seksjonsleder
Jørgen Ytreberg, seniorrådgiver
Liv Johanne Martinsen, rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg

¹¹ Planlagt tiltak i «Årsplan 2023 for Det juridiske fakultet»

- 1 Utdanningsmeldingen 2022
- 2 Møteprotokoll FU 22052023
- 3 Møteprotokoll SU 30052023 off versjon
- 4 Mentorordning for ph.d.-kandidater - Det juridiske fakultet